

Bilag 2

Til Børne- og Ungdomsudvalget

Dagtilbudsområdet

Dette notat indeholder en beskrivelse af, hvordan ankomsten af børn fra Ukraine er blevet håndteret fra marts-august 2022 med fokus på, hvad vi gør for de ukrainske børn, som afviger fra de almindelige bestemmelser i Dagtilbudsloven og praksis på dagtilbudsområdet i Københavns Kommune. Desuden indeholder notatet en beskrivelse af, hvordan og hvor hurtigt de ukrainske børn vil kunne håndteres indenfor rammerne af normal praksis og lovgivning uden anvendelse af den fleksibilitet, der er givet lovhjemmel til.

16-06-2022

Sagsnummer i F2
2022 - 9728

Dokumentnummer i F2
1559414

Sagsnummer i eDoc
2022-0198406

Sagsbehandler
Maja Lund Brædder

Ukrainske børnegrupper

Jf. den københavnske modtagermodel "Ny i København", som blev besluttet af Børne- og Ungdomsudvalget den 15. marts 2017, tilbydes flygtninge, der er visiteret til Københavns Kommune en almindelig dagtilbudsplads (via en dispensation grundet deres flygtningestatus) eller en PLUS-plads, som er til børn, som har sproglige og/eller trivselsmæssige udfordringer.

Ifølge Lov nr. 693 (Lov om ændring af dagtilbudsloven, lov og folkeskolen og forskellige andre love) har kommunerne fået mulighed for at etablere særlige tilbud i form af dagtilbud til børn fra Ukraine (i fysisk tilknytning til eksisterende dagtilbud eller som særskilte tilbud). Her er der ikke krav om dansk tale, som i de almindelige dagtilbud, men børnene skal introduceres til det danske sprog.

BUF har fra marts-august 2022 oprettet seksten særlige ukrainske dagtilbudsgrupper fordelt på elleve kommunale daginstitutioner i Københavns Kommune. I beslutningen om som hovedregel at placere ukrainske dagtilbudsbørn i særlige ukrainske børnegrupper er der lagt vægt på, at det vil have en understøttende og tryghedsskabende effekt for både børn og forældre, at der er ukrainsktalende personale. Dermed bliver det i højere grad muligt at

kommunikere og skabe en relation på tværs af børn/forældre og personale. Derudover har det været hensigten med de ukrainske børnegrupper, at modtagelsen af de ukrainske børn ikke skulle have en indvirkning på de ordinære ventelister til dagtilbud i KK.

De ukrainske forældre har stadig mulighed for at indskrive deres barn på en almenstue ved at følge de ordinære regler for indskrivning på venteliste.

Løsning - hvordan og hvor hurtigt kan vi håndtere de ukrainske dagtilbudsbørn efter normallovgivning og -praksis?

I beskrivelsen skelnes mellem de ukrainske børn, der allerede er startet i et dagtilbud, og de ukrainske børn, der forventes at blive visiteret til kommunen, og som skal starte i et dagtilbud fremadrettet.

Ukrainske børn i eksisterende ukrainske børnegrupper

De indmeldte ukrainske børn har krav på at få lov til at fortsætte i deres nuværende dagtilbud. Eventuel overflytning til en anden institution vil derfor kun kunne tilbydes - der vil ikke kunne stilles krav herom. De ukrainske børn vil imidlertid kunne "udsluses" til de ordinære dagtilbudsgrupper, og forvaltningen vil anvende følgende tre tiltag i udslusningen:

- For de dagtilbud der har kapacitet til det, kan dagtilbudslederen beslutte at udsluse/rykke børnene fra den ukrainske børnegruppe til de resterende stuer i dagtilbuddet.
- Ved naturlige overgange/skift i de ukrainske børns liv, skal de ukrainske børn tilbydes at blive flyttet til en almindelig dagtilbudsplads. Det kan fx være ved overgange fra vuggestue til børnehave eller ved flytning.
- De ukrainske familier skal gøres opmærksomme på, at de har mulighed for at opskrive deres barn på den ordinære venteliste med henblik på senere indskrivning i et dagtilbud efter eget valg.

Udslusningen fra de særlige dagtilbudsgrupper til almindelige dagtilbudsgrupper påbegyndes umiddelbart efter indstillingen tiltrædes.

Håndtering af nytilkomne ukrainske børn:

Nyankomne ukrainske børn i dagtilbudsalderen vil fremadrettet blive håndteret indenfor rammerne af Ny i København, ligesom andre flygtninge i kommunen. I praksis betyder det, at de ukrainske børn enten vil blive tildelt en almindelig dagtilbudsplads, via dispensationsansøgning, eller en PLUS-plads. Ved håndtering indenfor Ny i København-modellen springer flygtningebørn - herunder også de ukrainske børn - den ordinære venteliste til dagtilbud over. Dette kan få betydning for de "almindelige" københavnske familiers adgang til specifikke dagtilbud.

Ukrainske forældrene vil fortsat - som andre flygtninge i kommunen - have mulighed for at indskrive deres barn i dagtilbud ved at følge de ordinære regler for indskrivning på venteliste.

Sprog i særlige dagtilbudsgrupper

Ifølge Dagtilbudsloven § 22a skal hovedsproget i daginstitutioner være dansk.

I de særlige ukrainske dagtilbudsgrupper, som kommunerne har fået mulighed for at oprette jf. Lov nr. 693 (Lov om ændring af dagtilbudsloven, lov og folkeskolen og forskellige andre love), er der imidlertid ikke krav om dansk tale, men børnene skal som nævnt tidligere introduceres til det danske sprog.

I København har dagtilbuddene med ukrainske børnegrupper dansktalende personale, men de fleste har gjort brug af muligheden for at supplere personalegruppen med personale, der også taler ukrainsk, og som derfor lettere kan kommunikere med de ukrainske børn og voksne. I nogle af de særlige grupper er der derfor blevet talt ukrainsk.

Dagtilbuddene lægger vægt på, at dette har været en stor fordel, da det har bidraget til, at både forældre og børn har kunne føle sig trygge i det nye dagtilbud. En del af det ukrainsktalende personale taler også dansk.

Løsning - hvordan og hvor hurtigt kan vi håndtere de ukrainske dagtilbudsbørn efter normallovgivning og -praksis?

Kravet om dansk som hovedsprog i dagtilbud fastholdes, således at der i de eksisterende ukrainske

dagtilbudsgrupper hovedsageligt tales dansk frem mod endelig udfasning af grupperne. Der laves en aftale med de enkelte institutioner om, hvordan det sikres, at sproget på stuerne hovedsageligt er dansk, og at eventuelt ukrainsktalende personale alene har en understøttende funktion. Det kan betyde, at ukrainsk pædagogisk personale skal erstattes af dansk pædagogisk personale.

Sprogvurdering af børn i og udenfor dagtilbud

Jf. Dagtilbudsloven § 11 stk. 1 skal et barn, der er optaget i dagtilbud, have foretaget en sprogvurdering, når barnet er omkring 3 år, hvis der er en formodning om, at barnet kan have behov for sprogstimulering.

Ligeledes skal kommunen jf. Dagtilbudsloven § 11 stk. 2 sprogvurdere alle børn i alderen omkring 3 år, der ikke er optaget i et dagtilbud. Dette gælder også alle børn i aldersgruppen fra 3 år til skolestart, der ikke er optaget i dagtilbud og ikke har modtaget en sprogvurdering i 3-årsalderen. Børn, der på baggrund af sprogvurderingen vurderes at have behov for sprogstimulerende aktiviteter, skal have et sprogstimuleringsstilbud i form af en plads 30 timer om ugen i et dagtilbud (Dagtilbudsloven, § 11, stk 8).

Med Lov nr. 693 (Lov om ændring af dagtilbudsloven, lov og folkeskolen og forskellige andre love) har kommunerne imidlertid mulighed for, på baggrund af en konkret, individuel vurdering, at beslutte, om de ukrainske børn skal have foretaget en sprogvurdering. Ligeledes har kommunerne mulighed for at fravige kravet om, at tosprogede børn med behov for sprogstimulering skal optages i et sprogstimuleringsstilbud i form af et dagtilbud 30 timer om ugen.

Fra marts-august 2022 har kommunen ikke sprogvurderet ukrainske børn i eller udenfor dagtilbud. For de børn der er indskrevet i dagtilbud og går i en ukrainsk børnegruppe er udgangspunktet, at de har brug for sprogstimulerende aktiviteter. I institutionerne har fokus været på at opstarte børnene i institutionen og derigennem få et indblik i børnenes behov for sproglig understøttelse. For de børn, der er udenfor dagtilbud, er der ikke foretaget sprogvurderinger, idet det for mange af de ukrainske familier er uklart, om de skal blive boende på deres indkvarteringssted eller flytte til den anden ende af

byen. Derfor har det givet mening at vente, til der er mere klarhed omkring deres bopæl, så der kan findes et 30-timers tilbud i nærheden.

Løsning - hvordan og hvor hurtigt kan vi håndtere de ukrainske dagtilbudsbørn efter normallovgivning og - praksis?

Børne- og Ungdomsforvaltningen vil fremadrettet sprogvurdere de ukrainske børn i dagtilbud, som formodes at have behov for sprogstimulering. Derudover vil forvaltningen påbegynde arbejdet med sprogvurderinger af de ukrainske børn udenfor dagtilbud. Det betyder, at børn i aldersgruppen 3-5 år, som ikke går i et dagtilbud indkaldes til sprogscreening, hvor det vurderes, om barnet har behov for sprogstimulerende aktiviteter. Hvis det vurderes, at barnet har behov for sprogstimulering, vil forvaltningen give et sprogstimuleringsstilbud i form af en plads 30 timer om ugen i et dagtilbud.

De ukrainske forældre vil fremadrettet have pligt til at lade deres børn deltage i sprogvurdering og eventuel sprogstimulering jf. de almindelige bestemmelser i Dagtilbudsloven. Hvis de ikke overholder denne pligt, skal kommunen træffe afgørelse om standsning af børneydelsen for det følgende kvartal efter partshøring af forældrene.

Igangsættelse af arbejdet med at indkalde børn til sprogvurdering og den efterfølgende vurdering af børnenes behov for sprogstimulering kan igangsættes umiddelbart efter indstillingen er tiltrådt.